

Absztrakt minta:

Üzenet a palackban

Hankó Gergely, projektvezető

Természetfilm.hu Egyesület, gergely@greenius.hu

Kulcsszavak: Tisza, folyószennyezés, hulladékzajlás, szennyvízkezelés, országos összefogás, szemléletformálás, önkéntesség

A fogyasztói társadalom és az urbánus lét egyik legneuralgikusabb pontja a hulladék. Kis figyelmet szentelünk neki, pedig ökológiai hátizsákját, negatív externáliáit is figyelembe véve kiderül, óriási és részben ismeretlen problémával állunk szemben. A nagy hulladékkibocsátók elsősorban a városok, ahol nincs kellő infrastruktúra (strukturális fogság) az önellátáshoz és a fogyasztás, csomagolás, tartosítás is sokkal jellemzőbb, mint a vidéki településeken. Ha ehhez nem párosul egy modern hulladékgazdálkodási rendszer, vagy egy magas szintű, fenntartható körforgásos gazdaság, akkor létrejöhet egy olyan globális probléma, amit az óceáni szemétszigetek példáznak talán a legjobban. Egy palack, ami Kárpátalján a Tisza árterébe kerül, pár év alatt eljut az óceánokig és ott már mikroműanyagként szennyezi környezetét és az élőlényeket. A Tiszán több mint egy évtizedes probléma a hulladékzajlás, ami több száz tonna háztartási szilárd és folyékony hulladék levonulását jelenti a folyón. **A hulladékok túlnyomó része határainkon túlról**, Ukrajnából, Romániából és Szlovákiából származik, ahol kellő környezetkultúra és infrastruktúra hiányában sok település az ártérben helyezi el hulladékait. A téli hónapokban felgyűlt hulladékot a tavaszi olvadékvizektől és esőtől megduzzadt folyó felveszi, átszállítja a határon, majd az alsóbb szakaszokon ártéri erdőkben, homokszigetek partján rakja le. A felhalmozódott uszadék sok esetben milliós károkat okoz, sőt, néhány esetben vízminőség-védelmi készültséget is el kell rendelni az uszadék veszélyes tartalma miatt!

2008 és 2015 közötti 216 káresemény (ez átlagosan 27 évente, 2,25 havonta!!!) 42%-a volt kommunális hulladékszennyezés, 2015-ben pedig a káresemények 70%-a volt ilyen jellegű. A 2017-es jeges ár után pedig több mint 2400 köbméter hulladék maradt a hullámtérben, melynek kárelhárítási munkái százmilliós nagyságrendre rúgnak és az élőlényekben okozott károkat pedig senki sem tudja megbecsülni.

A **PET Kupa** kezdeményezés immáron 5 éve küzd a szennyezés ellen és kutatja a probléma súlyosságát és keresi a megoldási lehetőségeket. A Természetfilm.hu Egyesület által indított, civil kezdeményezés mára egy egész évben zajló rendezvény-sorozattá nőtte ki magát, ami egy országos összefogást tudhat maga mögött.

Monitorozzuk az ártéri erdőket, GPS-szel lokalizáljuk a szennyezett helyeket, takarító akciókat, oktatásokat, tisztító berendezéseket, rendezvényeket szervezünk és minden évben 15-20 hulladékból épült hajóval 100 folyókilométeren versenyzünk a Tiszán, hogy felhívjuk a figyelmet élővizeink fontosságára és a szennyezés veszélyeire.